

המקנא פרק ראשון סוטה

ד.

עין משפט
נר מצוה

יד א ב מיי פ"ח מהל'
קוטה הלכה ב סג
עשין נו טושי'ע א"ש'ע ס'י
קעמ סקי' ד:

תוספות שאגין

ה"א כ"י טומאה וארצותה
פ"ה שיפחה אותה וידבר
על לבה כ"י שתתרגזה
הערה דמאי טומאה ביאה
לחדר דאיכא למיפר קודם
נמריית ואי תנא כ"י ביאה
כ"י קמ"ל כ"י הערה
הערה גמגור דביאה לכל
העירוב כדאיכא בפרק
הבא על יבמתו. ואי תנא
כ"י הערה ה"א כ"י
הערה וארצותה ואפילו
תנא כ"י ביאה כ"י הערה
לא אמעט ארצותה דאנא
אמנא הערה למעוטי
גמר ביאה ומיהו ארצותה
בעי דהכא הוה משמע כמה
שיעור סתירה כ"י ביאה
ואנא אמנא כל צרכי ביאה
דהיינו ארצותה וגמר ביאה
והדר תני הערה לומר
ביאה הערה אכתי
ארצותה לא ממעט הילכך
תנא ביישא כ"י טומאה
דמשמע טומאה וארצותה
והדר מפרש ומאי היא
טומאה כ"י ביאה וע"כ
ארצותה אימעות דהא
ביאה כולה גמר ביאה
משמע ולא מיטע אלא
ארצותה והדר תני הערה
לומר דלא בעי גמר ביאה
וממילא שמעי' דאי תנא
כ"י טומאה כ"י הערה
ולא תני כ"י ביאה אכתי
לא הוה ממעט ארצותה
כ"י טומאה כ"י טומאה
וארצותה משמע והערה
דפרשי בתריה תו לא
ממעט אלא גמר ביאה
הילכך איצטרי' כוליהו ע"כ
ל"ה. וכמה כ"י טומאה כ"י
הקפת דקל וליכא לאקשויי
הואיל וסוף סוף שיעור
הקפת דקל היא ליתני כמה
שיעור סתירה כ"י הקפת
דקל דאיבעי ליה לתנא
לפרושי איסור סתירה
משום מאי כפ"ה ובתוס'
וירושלמי גבי שיעורין
הללו כמה היא הערה כ"י
הקפת ידו שלמה א"י ויסי
כל השיעורין הללו חזין
מהתרת סינור. התם אמר בן
עזאי כ"י לצלות ביצה
הכא אמר כ"י לשנות
ואידי ואידי חד שיעורא
הוא וליכא לאקשויי אי"כ
היינו רבי יהושע דאמר
לעיל כ"י לשנותו ואמר
בתריה כ"י לצלות ביצה
משום דר' יהושע עמ
דבעי מוה"ב עם השתיה
דתם מוה"ב למשתיה מיד
הוא אבל הכא ר"ל לשנותו
כלל מוה"ב [נהייתו] כ"י
לצלותו. בעי רב אשי
במרחק או במקרב. תמה
אמאי לא קא בעי בהקפת
דקל באלימא או בקטיטא
דבשלמא גבי כוס סתם כוס
הוי מרביעית. וכן ביצה
סתמא היתנוגלת וביניעות
אלא מדקל אמאי לא בעי
באיהו דקל מיידי. ושם
ר"ל כ"י הקפת דקל בינוני:

כמה שיעור סתירה. צירושלמי כל אלני שיעורין אחר
[המתר סינור]:

בן עזאי אומר. האי דמקדים בן עזאי לרבי עקיבא אע"ג דרבי
עקיבא היה רבו כדאמר בפרק הרוהס (ברכות סג.) בן עזאי עד
כאן העומ פניך צדך משום דלליה
קודמת לגמיעה והאי דמקדים ליה
בלידך ביימא משום דמסיק שיעורין
דשייבי ביום אצל תימה אמאי מקדים
רבי ישמעאל למילתייהו דרבי אליעזר
ורבי יהושע מיהו י"ל דקדר אפליה
ושמיה סמיך^ו:

אי הכי היינו רבי אציעור. ה"ה
דהוה מזלי למימר אי הכי היינו בן
עזאי אלא וי) ביימא קמיימא נקט
א"י יתוך צנן עזאי כ"י למוג ולשמו:
אם בן היינו בן עזאי. ה"ה דהוה
מזלי למימר היינו רבי יהודה בן
בתירא אלא וי) ביימא קמיימא נקט:
דמרחק או דמקרב. צמזמת
דקל לא קמבעי ליה
צדול או צקטן משום דיעד שיעוריה
דיינו כ"י מוה"ב הכוס וכן צלליט
צילה צמזמה דגולה או קטנה משום
דפ"י כבר דהיינו כ"י שמית הכוס
אצל דהקפת דקל תימה אמאי לא
קמבעי ליה:

עקק

נטמאה הוה אומר כ"י טומאה כ"י ביאה כ"י הערה כ"י חזרת דקל דברי ר"א
רבי יהושע אומר כ"י מוה"ב הכוס בן עזאי אומר כ"י לשנותו ר"ע אומר כ"י
לצלות ביצה רבי יהודה בן בתירא אומר כ"י לגמיעה קס"ד היינו הקפת דקל
היינו חזרת דקל התם א"ר ישמעאל כ"י הקפת דקל ופליג ר"א עליה הכא
אמר ר' אליעזר כ"י חזרת דקל אמר אביי הקפה ברגל חזרה ברוח בעי
רב אשי חזרה ברוח כי היכי דאזיל והדר אתי או דילמא כי היכי דאזיל ואתי
והדר קאי בדוכתיה תיקו התם אמר ר"א כ"י מוה"ב הכוס הכא כ"י חזרת
דקל ואידי ואידי חד שיעורא הוא התם א"ר יהושע כ"י לשנותו הכא אמר
כ"י מוה"ב הכוס אימא כ"י למוג ולשנות ולימא אידי ואידי חד שיעורא הוא
א"כ היינו ר"א א"כ התם אמר בן עזאי כ"י לצלות ביצה אמר כ"י לשנותו
אידי ואידי חד שיעורא הוא התם אמר רבי עקיבא כ"י לגמיעה הכא אמר
כ"י לצלות ביצה אימא כ"י לצלות ביצה ולגמיעה ולימא אידי ואידי חד
שיעורא הוא אם בן היינו בן עזאי התם א"ר יהודה בן בתירא כ"י לגמיעה
שלש ביצים זו אחר זו הכא אמר כ"י לגמיעה לדבריו דרבי עקיבא קאמר
דקאמר מושיעין בצליאה ובגמיעה אימא שיעור גמיעה לחודה כ"י לגמע
שלש ביצים זו אחר זו דהיינו צליאה וגמיעה: ר"א בן ירמיה אומר כ"י
שיקשור גרדי נימא: ידה אשי דמרחק או דמקרב תיקו: חנין בן פנחס
אומר כ"י שתושיט ידה לתוך פיה ליטול קיסם: בעי רב אשי דמהדק או
דלא מהדק תיקו: פלימו אומר כ"י שתושיט ידה לסל ליטול ככר: בעי
רב אשי דמהדק או דלא מהדק בהרתא או בעתיקא בחמימא או בקירורא
בדחמי

כ"י טומאה. ומהו כ"י טומאה כ"י ביאה ומהו כ"י ביאה כ"י הערה
דהיינו נשיקת אבר [למקן כח:] באותו מקום וכמה שיעורה כ"י הקפת דקל
שיוכל האדם לילך כציבות הדקל. ולקמן מפרש למה לי למימני כולהו:
כ"י מוה"ב כוס. למוגו צמים וססת כוס רביעית. ולקמ"ג אמרי' כל
אחד ואחד מן החכמים הללו בעלמנו
שיער כמה שהוא שזה בהעראתו:
ליטול קיסם. מנין שיעוריה: והא ע"פ
שאין ראייה. גמורה לדבר דקרא לאו
הושטת יד לסל כבז ציה יש וזכר
ורמז מקנת הדוקשה אשה וזנה לככר
לחס: וכל הני למה לי. למימני
צרישא לימני שיעור סתירה כ"י
טומאה כ"י הערה שזה בהעראתו:
כ"י טומאה הוה אמינא. בכל שיעור
הלכין לצל לניד כ"י דהיינו טומאה
וארצותה שיפחה אותה וידבר על
לצה עד שתתרה: קמ"ל. דמאי
טומאה ביצה לחודה דליכא למימר
קודם הסתירה נמריית לו: קמ"ל כ"י
הערה. דקי"ל בפרק הצל על
יצמתו (יבמות זד.) הערה כגמר ביצה
לכל הערות: וז"ל טמא כ"י הערה.
ולא תנא צרישא כ"י טומאה הוה
אמינא כ"י הערה וארצותה ואפי'
תנא כ"י ביצה כ"י הערה לא הוה
מיימעיט ארצותה דלגא אמינא הערה
למעוטי גמר ביצה ומיהו ארצותה
צעין דהכי הוה משמע כמה שיעור
סתירה כ"י ביצה ואנא אמינא כל
לכ"י ביצה דהיינו ארצותה וגמר ביצה
והדר מפרש מה היא ביצה הערה
אכתי ארצותה לא אימעיט הילכך תנא
צרישא כ"י טומאה דמשמע טומאה
וארצותה והדר פריש ומה היא טומאה
כ"י ביצה ועל כרחיך אימעיט
ארצותה דהא ביצה כולה גמר ביצה
משמע ולא מיטע אלא ארצותה והדר
תנא ומה היא ביצה הערה למעוטי
ללא צעין גמר ביצה וממילא שמעי'
מינה נמי דאי' לא תנא כ"י ביצה
אכתי לא הוה ממעט ארצותה דכ"י
טומאה גמר ביצה וארצותה משמע
והערה דפריש בתרה לא ממעט
אלא גמר ביצה הילכך איצטריכו כולהו:

וכמה שיעור סתירה כ"י טומאה כ"י ביאה
כ"י הערה כ"י הקפת דקל דברי רבי
ישמעאל ר"א אומר כ"י מוה"ב הכוס רבי
יהושע אומר כ"י לשנותו בן עזאי אומר
כ"י לצלות ביצה ר"ע אומר כ"י לגמיעה
רבי יהודה בן בתירא אומר כ"י לגמיעה
שלש ביצים זו אחר זו ר"א בן ירמיה אומר כ"י
לקשור גרדי נימא חנין בן פנחס אומר כ"י
שתושיט ידה לתוך פיה ליטול קיסם פלימו
אומר כ"י שתושיט ידה לסל ליטול ככר
אע"פ שאין ראייה לדבר וזכר לדבר: כי בעד
אשה וזנה עד ככר לחם וכל הני למה לי
צריכי דאי תנא כ"י טומאה הוה אמינא
כ"י טומאה וארצותה קמ"ל כ"י ביאה
ואי תנא כ"י ביאה הוה אמינא כ"י גמר
ביאה קמ"ל כ"י הערה ואי אשמעינן
כ"י הערה ה"א כ"י הערה וארצותה
קמ"ל כ"י טומאה וכמה כ"י [הערה]
כ"י הקפת דקל ורמיניה^ו ונסתרה וכמה
שיעור סתירה לא שמענו כשהוא אומר והיא
נטמאה הוה אומר כ"י טומאה כ"י ביאה כ"י הערה כ"י חזרת דקל דברי ר"א
רבי יהושע אומר כ"י מוה"ב הכוס בן עזאי אומר כ"י לשנותו ר"ע אומר כ"י
לצלות ביצה רבי יהודה בן בתירא אומר כ"י לגמיעה קס"ד היינו הקפת דקל
היינו חזרת דקל התם א"ר ישמעאל כ"י הקפת דקל ופליג ר"א עליה הכא
אמר ר' אליעזר כ"י חזרת דקל אמר אביי הקפה ברגל חזרה ברוח בעי
רב אשי חזרה ברוח כי היכי דאזיל והדר אתי או דילמא כי היכי דאזיל ואתי
והדר קאי בדוכתיה תיקו התם אמר ר"א כ"י מוה"ב הכוס הכא כ"י חזרת
דקל ואידי ואידי חד שיעורא הוא התם א"ר יהושע כ"י לשנותו הכא אמר
כ"י מוה"ב הכוס אימא כ"י למוג ולשנות ולימא אידי ואידי חד שיעורא הוא
א"כ היינו ר"א א"כ התם אמר בן עזאי כ"י לצלות ביצה אמר כ"י לשנותו
אידי ואידי חד שיעורא הוא התם אמר רבי עקיבא כ"י לגמיעה הכא אמר
כ"י לצלות ביצה אימא כ"י לצלות ביצה ולגמיעה ולימא אידי ואידי חד
שיעורא הוא אם בן היינו בן עזאי התם א"ר יהודה בן בתירא כ"י לגמיעה
שלש ביצים זו אחר זו הכא אמר כ"י לגמיעה לדבריו דרבי עקיבא קאמר
דקאמר מושיעין בצליאה ובגמיעה אימא שיעור גמיעה לחודה כ"י לגמע
שלש ביצים זו אחר זו דהיינו צליאה וגמיעה: ר"א בן ירמיה אומר כ"י
שיקשור גרדי נימא: ידה אשי דמרחק או דמקרב תיקו: חנין בן פנחס
אומר כ"י שתושיט ידה לתוך פיה ליטול קיסם: בעי רב אשי דמהדק או
דלא מהדק תיקו: פלימו אומר כ"י שתושיט ידה לסל ליטול ככר: בעי
רב אשי דמהדק או דלא מהדק בהרתא או בעתיקא בחמימא או בקירורא
בדחמי

כ"י השתא דהיינו הקפה: צרות. שהכוח דוחפתו להענף והוא חוזר למקומו: קאי בדוכתיה. נח מניעו: אימא כ"י למוג
ולשקות. והאי כ"י לשנותו דקאמר לעיל אמוה"ב דקאמר קא מוסקי' ר' יהושע ואמר שמה נמי צעין עם המוה"ב וכ"י מוה"ב דתנא
הכא צבתימא מוה"ב ושמיה קאמר דתם מוה"ב שמה שזנו ומתקלקל אס משהה אמו: א"כ היינו רבי אליעזר. דהא
ר' אליעזר בקמימא כ"י מוה"ב הכוס קאמר וקא פליג ר' יהושע ואמר כ"י לשנותו וצבתימא^ו (נמי) אמר רבי אליעזר חזרת דקל ואוקימנא
דהיינו כ"י מוה"ב ואי מוה"ב דקאמר ר' יהושע צבתימא אמר כ"י לשנותו לכוס ואמר בן עזאי צבתימא כ"י לללות ביצה דהוא כ"י שמה לאו
הוא. וליכא לאקשויי א"כ היינו ר' יהושע דבקמימא אמר כ"י לשנותו לכוס ואמר בן עזאי צבתימא כ"י לללות ביצה דהוא כ"י שמה לאו
קושיא היא דהא ואוקימנא כ"י לשנותו דר' יהושע כ"י למוג ולשנותו וקאמר ליה בן עזאי כ"י לללות ביצה דהוא כ"י שמה לחודה דכוס: אימא
כ"י לללות ולגמיעה. גמיעה דקאמר ר"ע בקמימא אצליה דבן עזאי דלעיל מיניה קא מוסקי' לה וצבתימא דקאמר כ"י לללות ביצה לללות
ולגמיעה קאמר דתם צלליה גמיעה צמרה שגומעו חס שלא יאטון: לדבריו דר"ע קאמר לה. דלמחר לללות ולגמיעה לדידך אדקמשערת צלליה
וגמיעה צמרה^ו ספיר בגמיעה שלש דהוא כלליה גמיעה צמרה: דמרחק. שני ראשי הנימא הנפסקות מרוחקות זה מזה דליכא שהייה
טפי: דמהדק. הקיסם דוחק בין השיניים: דמהדק. הככר צדוחק צדוחק הסל: צמדתא או צעתיקא. סל יסן חלק הוא ונוח להשתמש מן החדש
שהחדש יואלץ למוכו ראשי קיסמין של אריגה: בקירורא או בחמימא. לחם חס נמך ונשמט מן היד ונכרך להוציאו צמדת ושהה צבתימא:

ר"ל (א) [מקפחתה פ"ח
ע"ש] (א) [ע"ש] (ד) ס"א
ואי, (ס) ס"א שיעור וני
יע"ש [משערה] (ו) [ועין]
היטב מוספות ע"ז מה ד"ה
א"ר עקיבא ותוספות צ"מ
כ"י ד"ה אלא ותוספות
מכופות ק"ה ד"ה דהשיב,

תורה אור השלם

1. כי בעד אשה וזנה עד
כפר לָחֵם וְאֶשְׁתֵּי אִישׁ
נֶפֶשׁ קָרְדָּה יִתְצוּר:
מש"ל ו' א
2. וְשָׁבַח אִישׁ כֹּהֵן
שִׁבְחָת וְרָע וְנִעְלַם מֵעֵינַי
אִשָּׁה וְנִסְתָּרָה וְהָיָה
נִטְמָא וְעַד אֵין פָּה וְהָיָה
לֹא נִתְפָּשֵׁה:
במדבר ב' יג

הגהות הב"ח

(א) "ש"י ד"ה א"כ היינו
וכ"י וצבתימא דקאמר
ר"א כ"ל ומינת נמי
המ וכו' אלא קמימא
דברייתא נקט: (א) ד"ה
אס קן וכו' אלא קמימא
דברייתא נקט: